

Lidé se k sobě obvykle nechovají jako tygr a gazely. Přičítají-li se slo-
vům a činům bližního zlé úmysly, pak se toto neopodstatněné proroko-
vání nevyhnutelně vyplní. Jak se do lesa volá, tak se z něho ozývá. Jed-
ná-li se s někým bezdůvodně tak, jako by měl za hubem něco nekalého,
bude zprvu reagovat hněvivě a později nenávislivě.

Musel jsem se velmi ovládat, aby se mi se Sarit nevedlo podobně.
Zřejmě byla stále více přesvědčená o tom, že s Michaelem a doktorkou
Warschewskou táhnu za jeden provaz, a podrobila mě křížovému výsle-
chu, který mě dráždil.

„Mluvíte s doktorkou Warschewskou o našich setkáních?“

„Ne. Na to jste se přece už jednou ptala, a já jsem řekl, že ne.“

„Přiznáváte však, že jste jí o mně dřív předal podrobné informace?“

„Ano, když jste ke mně přišla poprvé, přece jste ještě doufala, že své
soužití s Michaelem můžete zachránit. Žádala jste mě o partnerskou te-
rapii a já jsem vám řekl, že to není moje specializace. Pak jste se roz-
hodla, že u mě zůstanete na osobní terapii a partnerskou terapii zahájíte
u mé kolegyně.“

„A vy jste mě samozřejmě zcela náhodou odkázal právě na svou blíz-
kou přítelkyni, doktorku Warschewskou. Omlouvám se, ale vypadá jako
nějaká prostitutka!“

Z jejího hlasu zaznívalo přesvědčení o vlastní neomylnosti. To mě ještě
víc rozzlobilo, ale věděl jsem, že svůj hněv nesmím dát najevo, protože
Sarit by v něm viděla potvrzení svého podezření. Ostatně sukně paní
doktorky Warschewské byly i na můj vkus někdy poněkud příliš krátké.

Snažil jsem se, aby můj hněv nepostřehla, když jsem opáčil: „Ne, to
vůbec nebyla náhoda. Doktorka Warschewská je široko daleko nejlepší
partnerskou terapeutkou a já už ji znám mnoho let. To nemá s tím, jak
se obléká, nic společného. Mohu ji doporučit, protože si vážím její práce.
Na základě mého doporučení jste se k ní s Michaelem objednali. Na vaši
žádost a s vaším souhlasem jsem doktorku Warschewskou informoval
o našem rozhovoru, aby měla trochu ponětí, oč jde.“

„Ale vaše ctěná kolegyně můj vztah s Michaelem nezachránila. Krátce
poté, co jsme u ní zahájili terapii, se Michael odstěhoval. Jsem si jistá, že

mu to nakukala. A teď dali oba hlavy dohromady a přemýšlejí, jak mě
co nejdřív dostat do blázince. Všechny ty telefonáty jsou jejich práce! Ale
žádný strach. Warschewská ještě neví, s kým má co do činění a nevíte to
zřejmě ani vy. Ještě mě poznáte, to vám slibuji. Něco vám prozradím: Já
naše rozhovory už několik týdnů natáčím. Pásek běží pořád. Tady, mů-
žete se sám přesvědčit.“

Sarit otevřela kabelku a ukázala mi malý magnetofon, v němž se ne-
hlučně otáčela kazeta.

Rozhovor byl stále absurdnější. Na paranoidní myšlenkové pochody
navazuje blud. V tomto bodě už je šedá zóna mezi „normálním“ a „cho-
robným“ jednoznačně překročena. Postižený člověk už nedokáže rozli-
šovat mezi svou představou a skutečností. O tomto stavu mluvíme jako
o psychóze, těžké duševní poruše. Dalo by se také říci, že paranoidní
psychóza je stav, v němž člověk už dál nesnese nejistotu života. My ob-
vykle nevíme, zda má někdo proti nám zlé úmysly, a většina z nás se
s touto nejistotou vyrovná. Paranooidní člověk si naproti tomu vytvořil
svůj svět absolutní jistoty a tato domnělá jistota je známkou jeho nemoci:
Je si stoprocentně jistý, že mu někdo „kope jámu“. A čím svěhlavěji na
tomto přesvědčení trvá, tím více touto nemocí trpí. Někdy ztratí schop-
nost zdravého úsudku pouze v určité oblasti nebo v souvislosti s určitým
člověkem, a jinak se chová úplně normálně. Taková „lokální“ paranoia
se označuje jako *bludná porucha*.

Blud je mylná představa, kterou pacient považuje za absolutně jistou,
i když fakta mluví proti ní. Na takovém neochvějném předpokladu může
spočívat předávané duševní vlastnictví celých kultur. Například jedním
ze základů katolické víry je přesvědčení, že eucharistie podávaná během
nedělní mše svatě je proměněná v Ježíšovo tělo a krev. Židé a muslimové,
stejně jako mnozí protestanti a ateisté, to považují za „blud“, za slepou
víru v něco, co fakticky není možné, přesto se této víry drží víc než miliarda
lidí. Mimochodem, mluvíme-li o náboženských přesvědčeních nebo hlu-
boce zakořeněných kulturních tradicích, označení „blud“ se vyhýbáme.

Jak to však bylo se Sarit a jejím přesvědčením, že její terapii proti ní
kují pikle? Trpěla bludnou poruchou? V každodenním životě fungovala
bezpochyby ještě zcela normálně. Pokud nemohla rozlišit mezi skutečností